

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre ... 84 kor.
Fél évre ... 48 kor.
Egy hónapra ... 21 kor.
Egy hóra ... 7 kor.

Nyitási költségek
megállapodás szerinti.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 52.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda, Rézvány-
Társaság.
Tócsai közúti 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1918.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szombat, december 28.

Ne legyen most osztályharc!

A forradalom egy sereg gondolatot vetett fel, melynek terjesztésére mohó örömmel vette magát a társadalomnak az a része, mely a mások javát árán akar felemelkedni, nem pedig saját munkája révén. Mindenek fölött a — magántulajdon az, amely vörös posztó lett a forradalom szélső elemei előtt.

Az új köztársaság kormánya a vihar első lázában bizonyos szankciót is ütött a törekvésekre. Hivatalos programmá emelte a törekvésekből egy néhányat s éppen azokat, melyek mint a földbirtokreform némesak nagy izgalmat váltottak ki, de a mai helyzetben megoldhatatlanok is. A kormány s a társadalom egy bizonyos része elfelejtette, hogy ilyen végzetesen nagy horderejű reformok megvalósításához szükséges előfeltétel a kormánynak biztos és megingathatlan tekintélye és hatalma, nemkülönben az a bizonyosság, hogy az ország földje, melyet felosztani akar, teljesen birtokában legyen.

Ezzel szemben hogyan állunk most?

Az ország egy nagy része megszállva, egy másik rész most kerül megszállás alá: a pillanatban még senki sem tudja, hogy elköli a jövő: milyen lesz Magyarország területén mennyit vesznek el jobbról, balról, északról, délről belőle? Lehet-e ilyen körülmények között komolyan foglalkozni birtokpolitikai kérdésekkel s nem járhat-e végzetes eredményre magántulajdonnal való játék? Magyarország gazdasági életét csak a külföldről behozható tőke mentheti meg: szabad-e ezt most elriasztanunk?!

Azok a szélsőséges elemek, melyek most a magánvagyonra törnek, elfelejtik, hogy törekvésük mindenképpen illuzórius: hiszen a győzelemhez jutott entente sohasem engedné meg a törekvések realizálását. Csak azt érjük el a huza-vonával, hogy nemzetünk tovább tovább nyögi a megszállás keservét s a viszonyok tartós javulása sokáig fog várni magára.

A kormánynak teljes megmaradt erejével törekednie kell arra, hogy a szélsőséges elemekkel szemben védője, oltalmazója legyen a polgárság életének, javainak, a magántulajdonnak s a tisztességes munka eredményeinek. — Mi is törtülni kívánjuk a kiváltságos vagyont s legkevésbé sem tartozunk a holt tőke védelmezői közé. Hívél vagyunk minden jogkiterjeszkedésnek és minden szociális gondolatot, tervet, intézményt a legstingósabban megvalósítandónak tartunk. De nem ismerünk a kormány feladatai között elsőbrangut, fontosabbat, mint a magyar viszonyok konszolidálásának munkáját. Ez pedig csak úgy lehetséges, ha ma kikapcsolunk minden olyan tervet, gondolatot a kormány feladatai közül, melyek a munkátlanságot növelik, melyek ellenléteket támasztanak, melyek félelemmel és megdöbbentéssel töltik el a polgári társadalmat s megakadályozzák annak szervezkedését. Körülöttünk egy csomó külellenség, mindegyik részt akar Magyarország földéből, amit megakar-

nak hagyni, arra az entente hatalmak táblázák be hadikövetéleseiket, nem az örültséggel határos-e, hogy mi most mindezek tetejébe egy nem létező vagyon fölött maradunk, hogy miként osszuk el azt, am i esetleg nem is a miénk?! Most csak egyetlen álláspont helyes, melyet Kunfi és Garami miniszterek több ízben hangoztattak s ez az, hogy *ma minden osztályharcnak szünetelnie kell!*

A kapitalizmust, mely kiuzsorázza a munkásosztályt eszünk ágában nincs védeni, de vé-

delmezni kell az országban azt a gazdasági tőkét, mely a munkásság kenyerét szerzi s a mely nélkül megszűnik ez az állam — állam lenni.

Ne törődjék most a kormány messzeható reformokra, melyeket megvalósítani úgy sem tud: őrizze inkább az ország területi és erkölcsi javait, hogy a megállapodott viszonyok létrejötte után csakugyan legyen helyes erő, ahol és arthelyel meg lehessen valósítani a szociális reformokat.

A magyarországi nemzetek és az új választások.

(Ellentétek Károlyi és pártja között. — Két miniszteri tárcza betöltése.)

Budapestről telefonálja tudósítónk: Egyes politikusok részéről az új választójogi tervvel szemben olyan aggodalmak merültek fel, hogy vajjon nem jöhetnek-e ezzel szerbek, tótok, románok abba a helyzetbe, hogy a választásokon többséget szerezve a megalakuló nemzetgyűlésben magában majoritásra juthatnak és ezzel súlyos államjogi komplikációkat okozhatnak. Erről a kérdéstről Balogh Ernő miniszterelnökségi államtitkár a következőket mondotta:

— Nézetem szerint ez az aggodalom egyáltalán nem indokolt. Az adott helyzetben nem tudom elképzelni, hogy a szerbek, tótok és románok egyszerre le tudnának mondani az ő államjogi és területiális igényeikről és bemenének a magyar parlamentbe. Bár az ilyen álláspontot a legnagyobb örömmel lehetne üdvözölni.

Nekünk egyenesen kívánunk kell, hogy a magyarországi nemzetek kívánságai ilyen módon kifejezésre jussanak részint a magunk igazolására, másrészt az entente meggyőzésére.

A veszedelem csak ott kezdődhetnék, ha a megszállott terleteken, amelyek sajnos Magyar ország kétharmad részét teszik ki, a megszálló csapatok segítségével és egyéb terrorisztikus eszközökkel mindenütt szerb, tót, vagy román képviselőt választanának egyenesen puccs-szerű célzattal. Ez azonban nézetem szerint nem történhetik meg, mert az ilyenek előre kellene megszervezni és ez a puccs annyira vakmerő volna, hogy kizártnak tartom, hogy az entente azt elfogadná és eltűrné. A kormánynak a nemzetgyűlési választásokkal az a célja, hogy a választásoknál minden magyarországi nemzet és népfaj szabadon megnyilatkozhassék és az egész világ előtt nyilváníthassa szabad akaratát. Módot fog erre nyújtani erre az új választási törvény és eljárás és ha egyes területekben nem is lesz a választás a magyar kormány akaratán kívül fekvő okokból megejtendő, ezért a kormányt jogos vád nem illeti.

Budapestről jelentik: A Károlyi-párt választmányára vasárnap délután tartott és minden jel arra vall, hogy

ezen az ülésen nyíltan is össze fognak csapni a pártban vlaskodó belső ellentétek.

Eredetileg Batthyány Tivadar kérte fel Hock Jánost, hogy hívja össze a választmányt a földbirtokreform tárgyalására, azonban az általános politikai is foglalkozni fognak, amelyet a párt egyrésze Lovászy I emondása óta komolyan válságosnak tart. A vasárnapi ülésen megjelenik Lovászy Márton is, aki az utóbbi napokban távol maradt a pártkörtől. A pártban a helyzetet annál kényelmesebbnek ítélik, mert sokan a pártellenlétek mélyén a Károlyi Mihály és pártja közötti ellentéteket látják.

Meg kell jegyezni, hogy a pártnak több államtitkár tagja, akik inkább Lovászy politikájához huznak, a döntés előtt szükségesnek tartják a nemzetgyűlés összehívását. Károlyi holnap érkezik vissza Curgóról, ahol az ünnepeket töltötte.

Holnap este minisztertanács lesz, amelyen a hadügyi és kultusz-tárcák betöltéséről lesz szó. Ugy hírlik, hogy Vass Jánost nevezik ki hadügyminiszternek, kultuszminiszternek pedig újabbán dr. Financzy Ernő budapesti egyetemi tanárt emlegetik.

D'Esperay tábornok Magyarországon.

(A francia vezér gondoskodik Romániáról.)

Párisból jelentik: A Le Tempsnek táviratozzák Zágrábról: Franchet d'Esperay tábornok látogatást tett Magyarország területén. A távirat szerint Franchet d'Esperay tábornokot a legelőkésebben fogadták a szerb lakta vidékeken. Zimonyban a szerb Nemzeti Tanács nevében üdvözölték a tábornokot, mint a hírközlő népek felszabadítóját. A tábornok válaszában a vajdasági szerbek felszabadításáról beszélt és azt a reményét fejezte ki, hogy a francia nép a jugoszlávokban szövetségeseire fog találni.

Nagyszebenből jelentik a Dácia-ügynökség: Az entente balkáni hadseregének főparancsnoka, Franchet d'Esperay tábornok értesítette a román kormányt, hogy intézkedett a Romániába való elmozdításukról. (A tábornok távirat)

Serb alezredes parancsa a fosztogatók ellen.

(Elszedik az elrabolt tárgyakat a tolvajoktól.)

Nap-nap mellett érkeznek jelentések a kormánybiztosi hivatalhoz és a román nemzeti tanácshoz, hogy a falvakban egymást érik a fosztogatások. Serb alezredes, az aradmegyei, csanádmegyei és békésmegyei román gárdák parancsnoka most a következő szigorú parancsot adta ki a parancsnoksága alatt álló román gárdák parancsnokaihoz.

Parancs az aradmegyei és környékbeli gárdák részére a beérkezeti panaszok következtében egyesek részéről elkövetett fosztogatások tárgyában.

Mint az aradmegyei, csanádmegyei és békésmegyei gárda parancsnoka tisztában lévén a közrend fentartására vonatkozó magamra vállalt felelősséggel egyrészt, a közjogok védelmével és különösen a román nemzet jogainak megvédésével másrészt, kötelezem az összes gárdák vezetőit személyes felelősség sulya mellett, hogy akár erőszakkal is akadályozzanak meg mindennemű kihalást, amely idegenek ellen irányul. Hogy a közrend szigorúan biztosítva legyen, elrendelem továbbá, hogy a

gárdák parancsnokai a gárdistákat minden szeszies ital élvezetétől tiltásuk el különösen akkor, amikor azok szolgálatban vannak.

Elrendelem továbbá, hogy az egyeseknek és az összességnek dobszó útján hozzák tudomásul, hogy azok, akik károkat okoztak, azt a saját kárukra és saját felelősségükre tették. miután annak idején *ugy anyagilag, mint erkölcsileg számot kell adniok cselekedeteikről.* — Felhívom a gárdák vezetőit arra is, tegyék közhírré, hogy mindazok, akiknél eltulajdonított tárgyakat találnak, azonnal szolgáltatassák be azokat vagy 14 napon belül elismervény elenében adják át a gárda parancsnokának annál is inkább, mert a gárda vezetői kötelezve vannak arra, hogy *minden községben házkutatást tartsanak, hogy összeszedjék az elrabolt tárgyakat.* Erről a központi vezetőségnek jelentést kell tenni jegyzék kíséretében, amelyben fel lesznek sorolva a fosztogatók nevei és az elrabolt tárgyak, hogy a kárt szenvedett tulajdonosok pert indíthassanak. Serb alezredes.

Menekült kereskedők

kálváriája.

(Panaszos hang a kifosztottak köréből. — Megalakult a kártmegállapító bizottság.)

Arad város szomorú furcsaságai Közé tartozik az „Aradmegyei károsult kereskedők bizottsága” keletkezése. Az ötödik éves, vérrel áztatott háború kimúlásának forradalmi végvonaglására Aradmegye községeiben az ártatlan kereskedők felett tartotta tomboló orgiáját, melynek elvonulása, a háború igaz természete szerint: pusztulást és nyomort hagyott maga után.

És megindult a mindenükből kifosztott, kirabolt kereskedők tömege Aradra, az ígért földje felé, ahová, mint dogadó áradat, feldult otthonukból menekülő csoportok érkeztek; sápadt arcu, az ijedtség rémes hatása alatt vonagló nőkkel s beteg gyermekekkel, ahol legalább pusztá életüket helyezhetik biztonságba, ahol a közgazgatás főhatósága székel és aki előtt, a gondviselés e sulyos napjaiban összetett kezekkel oltalom és támaszért esedezhetnek.

De megnyílt a panaszok zsilipje s átszenvedett, szines háborzongó rémtörténetek csendültek meg, a háborus martírok ajkain, melynek vége rendszeren zokogásba fullt. Hogyan törték rájuk az ajtót és miként fosztották ki üzleteiket, lakásaikat éleveszélyes fenyegetések mellett a martalócok, ruhátlan, mezítel, családostul futásra kényszerítve őket. Szívbe markol az előfordult olyan gyászos eset is, midőn a spanyol-betegségben fekvő beteg alól a párnát húzták ki, a beteg kényszermeneküléséhez pedig a halál szabta meg az utirányt. A csoportokba verődött Lázárok a szenvedés allegoriáját jelképezték.

Még tegnap közép- és jómódu vidéki kereskedők: ma már szegény földönfutók. Még nem régen vagyonos háztulajdonosok: ma már csak egy összerongolt pusztá ház szomorú tulajdonosai.

Fátumukat képezte, hogy az állambatalom e vérzivataros időkben őket oltalmába aszerint nem vehette, amint azt méltán megérdemelték volna.

Négy Koronás napi államségélyt — arcpirító, önértetperzséző koldusgarasokat kénytelenek igénybe venni, a szegénylős szegények ingadozó fellépésével. Tömeges megjelenésük problematikus kérdések kutforrásává válik. Miért kell e világdöngető események folytán egyes csoportoknak olyan nagy áldozatot hozni a világtörténelemnek és miért nem sietnek a bibliai felebarátok; a hazafias polgártársak és üzleteltársak ezeknek a sorsüldözötteknek segítségére? Nagy kérdések állnak. Az ország ezer sebből vérzik. Min-

den az állam nyakába varrni nem lehet. Egy-nyemely megoldás a társadalom feladata.

De hol vannak azok a kereskedők, akik szerencsés helyzetüknél fogva nem laktak vidéken és nem szenvedtek kárt? Őket nem rabolták ki s hántatlan birtokosai maradhattak vagyonnak, amelyet nagyrészt a kifosztott és elmenekült vidéki kereskedők üzleti közreműködésének köszönhetnek. Minő megható példáját adták volna a humanizmusnak, ha ők is egyesület vagy bizottságot szerveztek volna maguk között azon célból, hogy vidéki kártársaikat a balszerencse lejtőjén elmerülni ne engedjék.

De azért a végveszélybe sodort vidéki kereskedők még sincsenek egészen elhagyva. Műt az útját tévesztett sereg előtt, feltűnik a mentővezér Faragó Rezső, az aradi Általános Takarékpénztár agilis igazgatójának személyében, aki minden magánérdektől távol, csupán humánus inspirációtól vezelve, maga köré gyűjti az elhagyottakat, utbaigazitással szolgál, vigasztalja a tömeget, egyesületbe szervezi őket, segítől maga mellé veszi az érdemes Szűcs Pál ügyvezetőt s már több hasznos, közérdekű eredmény koronázza fáradozását.

A menekült kereskedők nagy hálaival vannak eltelve irántuk: aminek e sorokban öhajottam kifejezést adni.

Braun Ödön.

(Megindult a kártérítési akció.)

Az aradmegyei károsult kereskedők bizottsága szerdán délután Faragó Rezső elnökletével népes értekezletet tartott. A bizottság előadója Szűcs Pál előterjesztette, hogy eddig 151 kereskedő jelentette be kárait. Előterjesztette egyuttal, hogy a kereskedelmi miniszter hozzájárulásával az aradi kereskedelmi és iparkamara bizottsági eljárást rendelt el a kárigények megállapítására. A bizottság az erre kijelölt aradi nagykereskedőkből, a károsult kereskedők bizalmi férfaiából áll, akik az egyes károsultak meghallgatásával fogják az igényeket elbírálni. A bizottság tagjainak kijelöltettek: a fűszernagykereskedők részéről: Ehrenfeld Ignác, Färber Lajos és Pollák Lajos, a rövidáru nagykereskedők közül Hunyedi József és Schwarz Adolf, a vasszakmából Phöm János és Sohlmann Márton, a kézműáru szakból Hegyi Albert és Halpern Miksa, üvegáru: Szabó Albert és Fischer Mór, a divat és cipő: Münz Márton és Weicherz Lipót, szesz: Pór Gyula és Bokor Alajos, bor: Bing János és Salgó B. Béla, fa: Jellinek József és Klein B. Vilmos, butor: Lengyel Manó és Reinhardt Fülöp. A kiskereskedők bizalmi férfai: eleki járás: Grosz Ignác és Révész László, kisjenői járás: Löwinger Péter és Weisz Mór, borosjenői járás: Szemes

Henrik és Karton Aladár, boroscsécsi járás: Bernstein Manó, Hönig Gyula, nagyhalmgyi járás: Weiszberger Lipót és Moskovitz Mór, tornovai járás: Kollin Ignác és Fischer Kálmán, világosi járás: Menczer A. Adolf és Weisz Rudolf, pécskai járás: Szinberger Sándor és Éliás Adolf. A bizottság vasárnap délelőtt tíz órakor az aradi kereskedelmi és iparkamara nagytermében tartja alakuló ülését. Az értekezlet megbizta Grünberger Mór, Dreichlinger Lajos és Révész Lászlót, hogy Budapesten a Népruházati Bizottságnál és az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülésnél járjanak el az iránt, hogy a károsult kereskedők részére ruhaneműket és pénzügyi segítyt utaljanak ki.

Csaba törvényhatósági város

(Aradmegyei községek elszakadása. — Békést nem szállják meg a románok.)

Békéscsabán mozgalom indult meg, mely mindenképen törvényhatósági várost akar a városból csinálni. Az erre irányuló munkálatok ha csendben mentek is, de állandóan előre haladtak, úgy, hogy legrövidebb idő alatt Békéscsaba törvényhatósági várossá lesz.

A legutóbbi hetekben a csabai Nemzeti Tanács a 200 éves Csaba fennállása alkalmából kihágási amnesztiát akart kérni, majd pedig arra a gondolatra jöttek, hogy ezt az alkalmat sokkal okosabb dologra kell felhasználni. Füzesséry főispán-kormánybiztos eljárás illetékes helyen és hiteles információk szerint Füzesséry munkája teljes sikerrel járt és rövidesen Békéscsaba törvényhatósági joggal felruházott város lesz.

De nemcsak törvényhatósági joggal felruházott várossá lesz Csaba, hanem járási székhely is marad. Az októberi törvényhatósági közgyűlés szótöbbséggel kimondta ugyan már ezt, de egyesek féltékenységből-e, vagy miből, megfélembbzték a megye ezen határozatát, amit a belügyminiszter elutasított.

Érdekes lesz és forgalmi szempontból egyenesen felbecsülhetetlen Csaba jövő elhelyezkedése. Ugyanis a politikai szempontok — mint azt már megírtuk — arra indították az aradmegyei Almáskamarást, Nagykamarást, Medgyesegyházát, Szentmártont és Elek községeket, hogy Aradmegyétől elszakadjanak és mindegyikük kérte Békésmegyéhez való csatolását. Az erre vonatkozó kérvények már ott fekszenek Békésvármegye alispáni hivatalában, ahonnan ezt a december 30-iki közgyűlés elé terjesztik.

Ilyként Békésmegye eddigi hét járása egygyel szaporodik, az elekivel, viszont egyes csatlólandó községek Újkigyóssal, esetleg Kétegyházzal alkotják a békéscsabai járást, míg Csorvást és Kondorost meghagyják az orosházi, illetve szarvasi járásokban.

Csabáról jelentik: Megnyugtatóan hat ránk dr. Varjassy Lajos aradi kormánybiztosnak Kiss László h. alispánhoz intézett távirata. E távirat szerint Békés- és Csanádmegyét nem szállják meg a románok, hanem csak e megyék románlakta vidékeim az otlakókból őrsereg alakul tisztán a személy- és vagyombiztonság megóvása céljából. A két megye román őrseregeinek élén egy ezredes fog állani.

Békésmegyében csak Gyulán és Kétegyháznál laknak nagyobb számmal románok, tehát a fenti intézkedés csak e két helysége vonatkozhatik.

FIGYELMEZTETJÜK lapunk t. olvasóit, hogy a lapkihordóktól ultiástot vásárolni, vagy náluk a lapra előfizetni szigorúan tilos. Aki ezen óvást figyelembe nem veszi, büntetendő cselekményt követ el.

Berthelot tábornok Aradon.

(Négy óráig tartózkodik a városban.)

Az aradi román nemzeti tanács román részről ma távirati értesítést kapott, hogy Berthelot francia tábornok vezérkarával vasárnap reggel 8 órakor Szeged felől különvonattal Aradra érkezik. A távirat szerint a francia tábornok ama óhajlásának adott kifejezést, hogy fogadni óhajtja a helyi hatóságok és az illető nemzetek képviselőit.

A román nemzeti tanács ma délelőtti értesítette Berthelot érkezéséről dr. Variassy Lajos kormánybiztos, aki úgy intézkedett, hogy Arad város nevében Lőcs Rezső polgármester, a magyar társadalom nevében pedig dr. Szöllösi Zsigmond üdvözlök a francia tábornokot. Ezenkívül tisztelegni fognak a tábornok előtt a román, a szerb és a sváb nemzeti tanácsok is.

Berthelot tábornok vasárnap délig marad Aradon. Innen Nagyváradra és Nagybányára utazik. Hogy mi a hivatalos célja Berthelot tábornok aradi utazásának, arról sem a kormánybiztos, sem a román nemzeti tanács nem kapott értesítést.

A lengyelek Keletporoszországot követelik.

(Kormányválság a Vorwärts alkobozása miatt.)

Bécsből jelentik: A Neues Wiener Tagblattnak jelentik Danzigból, hogy az ottani lakosság közt óriási az izgalom, mert kiütközött, hogy vasárnap az ott levő francia és angol tiszték, valamint a helyőrség lengyel katonákkal részvételével illkos gyűlés volt, amely elhatározta, hogy a lengyel expedíciós sereg Danzingban kössön ki, ahol a város lengyel csapatokkal csatlakoznak hozzájuk, azután megszállják a várost, hogy a német kormányt bevégzett ténnyek elé állítsák. Lengyel hivatalos körökben elhatározott dolog, hogy Danzig, Keletporoszország, Pozen, Szilézia és Pomerania tartomány egészen Stolt városig lengyel tartomány lesz.

Berlinből jelentik: A Vorwärts ellen elkövetett erőszakosságok kormányválságot vontak maguk után. A Vorwärts lefoglalása után ugyanis a kormány három tagja, Ebert, Scheidemann és Lanzberg kijelentették a függetlenségi szociálistákhoz tartozó másik három népmegbízottnak, ha nem kapnak biztositást arra nézve, hogy a birodalmi kormány független tagjai tartózkodnak minden erőszakoskedéstől, kilépnek a kormányból. Különösen nyomatékosan követelték, hogy a Vorwärts adták vissza eredeti tulajdonosának, ami meg is történt.

Berlinből jelentik: A népkormány szomszédos államból Lipzich tábornokot, a gárda csapatok parancsnokát, aki kedden a társasági támadást vezette a kastély ellen. A város utcai harcokban a gárda csapatoknak 50 halottja volt, a matrózok közül hatan, a rendőrség emberei közül öten estek el.

Berlinből jelentik: Tegnap egész nap tárgyalások folytak a Vorwärts sorsáról. Stauer főszerkesztőt egy darabig az udvari istállóban fogva tartották. Ernst minisztert, aki a Vorwärts épületében lakik és a lapfelügyeletével van megbízva, lakásán tartották fogva egy darabig. A tárgyalások eredménye az, hogy a lapot visszaadták a szerkesztőségnek, de kényszerítették, hogy a lap élén egy megalázó nyilatkozatot helyezzen el.

Berlinből jelentik: Nagyon válságosnak ígérkezik a következő vasárnap, amikor az utcai harc halottait fogják temetni. Wels tábornokot, az eddigi városparancsnokot a kormány a felkelők követelésére kénytelen volt elbocsátani. Utódja Fischer hadnagy lesz, aki domonkás rendi szerzetes volt és a freiburgi egyetem teológiai tanára. Ezt az állást azonban feladta szociálista meggyőződésének és még a háború előtt Berlinben új életet kezdett. A háború kitörésekor a legelső között jelentke-

zett önkéntesül és megszerezte a hadnagyi rangot.

Berlinből jelentik: A többségi szociálisták mára hirdették tüntetését a pártvezérek határozatából későbbi lépésre halasztották.

Berlinből jelentik: A kormány és a tengerészeti hadosztály között létrejött egyezményt, amely szerint a királyi kastély azonnal kiütközött, a matrózok nem tartották meg. A matrózok még mindig a királyi kastélyban tartózkodnak.

A népjóletti adó.

Dandaryminiszteri rendelet aradi vonatkozással.

A hivatalos lap legutóbbi számban a pénzügyminiszternek egy rendelete jelent meg, melynek kiadására nyilván az a szabályrendelet adott alkalmat, melyet a népjóletti adóval kapcsolatban Arad város törvényhatósági bizottsága alkotott. A rendelet így hangzik:

Körendelet a városokhoz. Az 1896. évi XXI. törvény szerint a törvényhatósági joggal felruházott városok az állam által igénybe nem vett új adókat hozhatuak be, amely jog gyakorlásához azonban mindenkor a kormány engedélye szükséges.

E törvényes rendelkezésekkel szemben a legutóbb előfordult, hogy egy város a kormány előzetes engedelmé nélkül szabályrendeletet alkotott, amely szerint népjóletti adó címen olyan adót hozott be, amelynek kivétési alapján az adókötelesek jövedelmé, háborús jövedelmé többlete és vagyona szolgált. Ebből következően tehát az illető város olyan adót kívánt behozni, amelyet az állam már igénybe vesz és pedig jövedelmé, vagyoni és halálherédesség adó címén.

A belügyminiszter és a pénzügyminiszter szükségesnek látja ez alkalomból felhívni a városok figyelmét arra, hogy a fentebb említett rendelkezések ma is érvényben vannak, így tehát egyrészt a városok, amennyiben valamely új adómeget kívánnak behozni, ahhoz a kormány hozzájárulását mindenkor kötelesek kikérni, másrészt pedig a jelenlegi körülmények között sem hozhatuak be olyan adót, melyet az állam már igénybe vett.

Ha tehát valamely város a kormány engedélye nélkül már alkotott volna olyan szabályrendeletet, mellyel az állam által igénybe nem vett új adómeget hozott be, azt köteles jóváhagyás végett, pótlólag azonnal felterjeszteni.

Ha pedig valamely város olyan szabályrendeletet alkotott volna, mellyel az állam által

már igénybe vett adómeget hozott be, a város köteles arról a belügyminiszternek azonnal jelentést tenni és a szabályrendelet végrehajtását azonnal felfüggeszteni. A miniszter helyett: Exner Károly, államtitkár.

Mackensen karácsonya Fóton.

(Ezerháromezre kapja az üdvözlő leveleket. — Nem haragszik a magyarokra.)

Károlyi László gróf főti kastélyának érdekes vendége van: Mackensen vezértábornagy, akit Budapesten való átutaztában a francia fegyverszüneti bizottság felszólítására a magyar népkormány utjában feltartóztatni és internálni volt kénytelen.

A vezértábornagy szűkebb vezérkarával van kint Fóton, ahol Károlyi gróf a saját lakosztályát bocsátotta rendelkezésére, míg törzskarának többi tagjai a szerte az országban levő csapatoknál tartózkodnak. A kastély jobbszárnyánál első emeletén van Mackensen lakosztálya, melyben adjutánjával, von Kneffel őrnaggyal lakik. Alattuk a földszinten van a magyar hadügyminiszterium összekötő tisztjének, egy vezérkarhoz beosztott századosnak a szobája. A többi szobákban pedig a legszükebb törzskar, egy-két főhadnagyon, századoson és az adjutáns őrnagyon kívül kizárólag tábornokok kaptak szállást. A hozzájuk tartozó legénységet pedig a faluban helyezték el, ahol a lakosok rendkívül szívélyesen fogadják és gondozzák őket.

A kastélynak Mackensen és törzskara által lakott részébe bejutni rendkívül nehéz. Mindössze egy kis ajtó vezet a teliervényes, hosszú folyosóra, melyen a lakosztályhoz vezető lépcsőt meg lehet közelíteni. A kis ajtóban fendőr áll és egy „kastélygus”-nak nevezett kormányos, akik mindenkit, aki a kis ajtót megközelíti, igazolásra szólítanak fel és kellő igazolás után is csak akkor engedik be, ha a hadügyminiszterium, illetve annak képviselője a százados a helyőrséget megengedi. A kis ajtóval szemben a konyha van, mellette oldalt jobbról-balról kis szobák nyílnak a folyosóra, melyen végig haladunk. Látnunk kellene a lámpát a puha szőnyegbe. Csodálatos mindenütt. Egy kis hálószobába érünk, utána rövid folyosó, Szerbiben ajtó. A kastélyban hálószoba, izléses empír szoba. A magyar hadügyminiszterium összekötő tisztje, egy vezérkar százados fogad.

— A vezértábornagy úr, sajnos nem fogadható, de, amennyiben parancsolja, egyhét nap felvilágosítással én is szolgálhatok.

Kérdésekre elmondja Mackensen napi programját:

— Korán reggel kell. Reggeli után kilovagol, azután visszajön a kastélyba és délig olvas. Egy óra tájt ebédel. Az ebéden részt vesznek az összes tiszték. Rendkívül szereti a társaságot, de nem magyar értelemben — teszi nevetve hozzá.

Ebéd alatt rendszerint valami súlyosabb problémáról diskurálnak. Politikáról soha sincs szó. Ő magát csak eszköznek tekinti a hatalom kezében, legyen az császár, vagy köztársasági elnök és amint azt hazája érdeke kívánja, legjobb tudása szerint hajlja végre kapott parancsait. Ebéd után nem fekszik le, hanem ír és olvas. A volt négyes szövetség legelőbb írói által neki dedikált munkákat olvassa és a szerzőnek megírja a könyv olvasása alkalmával szerzett impresszióit. Este vacsora után ismét beszélget a tábornokokkal, azután aludni tér. Rendkívül szívélyesen bántanak vele. A lakosztályában, melyet azelőtt maga a gróf és családja lakott, nem volt villanyvilágítás, most bevezették. Mindenben gyönyörű példájá adják az igazi magyar vendégszeretnek. Az első napok nyomasztó hangulatának megváltoztatásában nagy szerepe volt annak, hogy a vezértábornagy az ország minden részéből, magasállásuktól, egyszerű emberektől, parancsnoksága alatt szolgáló katonáktól naponta ezrelék jönnek az üdvözlő levelek, melyben a karácsonyi jókívánatokon kívül tudomására hozták, hogy származásuk szomorúságát megosztják vele és kéri, hogy az országra emiatt ne har-

hezteljen, mert ezt rajtunk kívül álló erőkkal rendelték el.

Kérésre azután a vezérkari főnök távollétében Mackensen szárnysegédjét, von Kloeffel őrnagyot mutatta be a százados, aki a következőket mondotta:

— Az inernálás körülményei egyáltalán nem keltettek bennünk elkeseredést, mert tudjuk, hogy azt az önkormányzat nem saját jószántából rendelte el. Ezt bizonyítják a naponta ezer-számra érkező kártyák, melyben a vezértábornagy arra kéri, hogy az internálás miatt ne nehezítsen az országra. Mondhatom, a vezértábornagy ur a lehető legjobb véleményrel van a magyarokról, akik mindig a legnagyobb odaadással és szeretettel voltak iránta. Különösen a házi-gazdánkat Károlyi grófit illeti a legtöbb dicséret, aki igazán minden igyekezettel azon van, hogy az itt eltöltött napjainkat minél kellemesebbé tegye. Tegnap szép karácsonyi ünnepélyünk volt. Először az iskolában a legénység részére, melyen a vezértábornagy is résztvett. Azután mi-se volt a templomban, este pedig itt a mi lakóosztályainkban tartottunk karácsonyi ünnepélyt, melyen részt vett később a grófi család is.

Megtudtam még azt, hogy a vezértábornagy három nagy művön dolgozik: a gorlicei front-átörés és a szerb és román hadjáratok történetét írja meg.

Igor Dénes.

Ujaradról tilos a kivitel.

(Popovics alezredes megigérte támogatását a városnak.)

Az aradi várat megszállva tartó szerb csapatok parancsnoka, Popovics Dragomir alezredes tegnap rendeletet adott ki, amely szerint Ujaradról sem lisztet, sem élelmiszereket nem szabad Aradra áthozni. Ez a tiltó rendelkezés rendkívül súlyosan érinti Arad város közönségét, amelynek valóságos éléstára Ujarad. Az alezredes rendelete következtében a mai piacon már egyetlen ujaradi kofaasszony sem árult.

Dr. Varjassy Lajos kormánybiztos megblázásából dr. Sárkány Ferenc kormánybiztosi titkár ma interveniált Popovics alezredesnél és megkérte, engedje meg, hogy Ujarad továbbra is élelmezhesse Aradot, mert a tiltó rendelet katasztrófális lehet a város hatvanezernyi lakosságára.

Az alezredes, aki mindig lekötölező szívélyességgel viseltette az aradiak iránt, kijelentette dr. Sárkány előtt, hogy az élelmiszerek behozatalának betiltása felsőbb parancs következménye. A megszállott területeken ugyanis nagyobb csapatokat fognak koncentrálni, amelyeket elszámolás ellenében a magyar kormány lát el. A szerb parancsnokságnak az az intenciója, hogy a magyar kormány helyzetét meg kell könnyíteni és ezért nem negedi meg az élelmiszerek kivitelét.

Megígérte azonban az alezredes, hogy az újvidéki szerb főparancsnokságnál ki fogja eszközölni, hogy Ujaradról tojást, tejet, vajot és zöldséget, továbbá a zsigmondházi malmból a lisztet továbbra is át lehessen hozni Aradra. Azt azonban határozottan kijelentette Popovics alezredes, hogy hus és zsír kivitelére engedélyt nem fognak adni s így nem is kérheti az újvidéki parancsnokságtól.

EGYESÜLET

— Az aradi és aradvidéki nevelőmunkások szakszervezete folyó hó 28-án délután 5 órakor a Kazinczy-utcai polgári fiúiskolában (I. em. 21. számú terem) bizalmi értekezletet tart, melyre úgy a tanács, mint a propaganda-iroda tagjait ezennel meghívjuk. Az el-

Aradot is megszállják a románok.

(A kormánybiztos nagyszoboni utja.)

Vyr alezredes, a fegyverszüneti bizottság vezetője Berthelot tábornok utasítására jegyzékhez intézett a magyar fegyverszüneti bizottsághoz. Az átirat értelmében Berthelot felhatalmazta a román főparancsnokságot a demarkációs vonal átlépésére és megengedte, hogy a románok ideiglenesen megszállják Kolozsvárt, Dést, Szatmárt, Nagyváradot, Nagybanját, Aradot, Máriaradnát, Margittát és Máramarosszigetet.

Most már tehát bizonyos, hogy a románok rövid időn belül megszállják Aradot, mint fontos stratégiai pontot. A megszállásra vonatkozólag kérdést intéztünk dr. Varjassy Lajos kormánybiztoshoz, aki a következőket mondotta:

— Holnap reggel utazom Nagyszobonba, ahol most már a megszállás részleteit is megbeszélhetem a román kormányzó tanáccsal. Megnyugtató körülmény, hogy nem politikai invázióról van szó, hanem a fegyverszüneti szerződés pontjainak megfelelően Aradmegyének csak egyes pontjait, így Aradot és Máriaradnát, mint fontos vasúti csomópontokat fogják megszállni. Ez a megszállás tehát ellenszándékos és így azt nekünk nem szabad ellenszándékkal fogadnunk. Különben a megszálló román csapatokat rövidesen fogják váltani a franciák.

— Ma délelőtt telefon beszélgetést folytatam Arad megszállásáról Pop Csicsó István román hadügyminiszterrel, aki szintén megnyugtatólag nyilatkozott. Kijelentette Pop Csicsó, hogy amíg Zimával vissza nem érkezünk Nagyszobonból Aradra, semmiesetre sem fogják megszállni Aradot. Pop Csicsó is hangoztatta, hogy nem politikai természetű megszállásról van szó és így az aradi közönségnek semmi oka sincs a nyugtalanságra.

A megszállás módjaitra vonatkozólag a következő érdekes kijelentést tette egy arra illetékes tényező:

— Miután a román csapatok ma még Maros-ilyén vannak és csak előretolt járőreik jutottak el Zámig, azaz Arad megye határáig, azért valószínű, hogy két hét is bele fog telni, amíg a román királysági reguláris csapatok Aradra bevonulnak. A városnak mindenesetre elég ideje van, hogy az erre vonatkozó sürgős intézkedéseket megtegye. Ugy tudom, hogy a románok bevonulása egyben azt is jelenti, hogy a jelenleg még itt tartózkodó német csapatparancsnokság véglegesen eltávozik. Ezzel felszabadul a hatalmas méretű közös huszárlaktanya épülete, amelyet természetesen a bevonuló román csapatok rendelkezésére fogunk bocsájtani. Magában ebben a kaszárnyában néhány ezer román katona található elhelyezést és azt hiszem ez a román csapatok egyik legfontosabb kihasználási pontja. A városnak mindenesetre elég ideje van, hogy az erre vonatkozó sürgős intézkedéseket megtegye. Ugy tudom, hogy a románok bevonulása egyben azt is jelenti, hogy a jelenleg még itt tartózkodó német csapatparancsnokság véglegesen eltávozik. Ezzel felszabadul a hatalmas méretű közös huszárlaktanya épülete, amelyet természetesen a bevonuló román csapatok rendelkezésére fogunk bocsájtani. Magában ebben a kaszárnyában néhány ezer román katona található elhelyezést és azt hiszem ez a román csapatok egyik legfontosabb kihasználási pontja.

— Valószínűleg magasabbrendű román parancsnok fog Aradra jönni. A parancsnok és a törzskara teljesen megfelelő elhelyezést találhat majd a Ferenc-téri polgári iskolában, amelyet tudvalevőleg eddig is a románság rendelkezésére bocsájtottunk. A román megszállás így valószínűleg nem fog nagyobb intézkedések megtételét involálni és nem fog sor kerülni esetleg arra, hogy iskolákat kiürítsünk és ezzel problematikussá tegyük újra a gyermekek oktatását Aradon. A románok pedig elsősorban a vasúti állomás épületét, mint fontos stratégiai pontot fogják megszállni.

— Hogy milyen lesz majd a közvetlen viszony a hatóságok és a románok között, előreláthatatlan. Lehetséges, hogy minden a régiben marad, azonban — ahogy a kolozsvári példa mutatja — a parancsnok követelni fogja az Aradon állomásozó katonaság elvonulását, vagy lefegyverzését. Ebben az esetben az aradi háziezredek elvonulását, még pedig valószínűleg a

gedre. Különben ismétlem — fejezte be szavait nyilatkozó — minden a román parancsnoktól függ.

MŰVÉSZET.

Médi.

— Bemutató előadás. —

Zenélő-óra egy régi házban, ... szerelmes vers az elsárgult papíron, ... tört szívek emléke: hervadt virágok, szalagok — hozzátok illik ez a Schubert-muzsika. Elfelejtett érzések, tört accordok kelnek új életre a lelkünkben, mint amikor régi fényképek fakult arcait nézzük: mily szépek, fiatalok voltak, akik már rég porlanak. Gyöngyszemek asszonyok hófehér nyakán ... pergő vízyöngyök hattyuszárnnyon: tiszták, csillogók, mindig frissek és mindig fiatalok ezek a Schubert-dalok, tele emlékekkel, édes buval, szelid romantikával. A Három a kislány után most jött a Médi. Folytatása az előbbinek. Fiatalabb: szebb, mint amaz. Legalább is a zenéje. Eleve-nebb, összefüggőbb, szebben felépített. A Három a kis lány egy pompás dalszöveg volt, a Médi szervezettebb s nemcsak dalok gyűjteménye, helyett kér benne Schubert szimfonikus szerzeményeinek egy-két szép részlete is.

Az előadás gondos, jól előkészített volt. A zenekar Gellért Pál vezetése alatt kifogástalanul működött. R. Horváth Mici Médiéje kedves, poétikus alakítás, játéka, éneke friss és megkapó, mint egy éltető, Schubert-dal. Ruhái izlésesek és szépek. Sz. Rontag Boriska tuncos kedve és rózsaszín víganója általános tetszést aratott, ugy-szintén Kieffer Lujza, kiről ma kitűnt, hogy kedves megjelenésű, temperamentumos szubrett is. Derültséget keltett Tóh Böske eleven karikatúrája. Barics játéka, éneke egyaránt izléses, tartalmas és kifogástalan. Gömörö ma mérsékelt temperamentumát, szépen énekel s játéka is diszkrét volt. A humorról bőségesen gondoskodott Győző és Várnai. Győző briliáns Novotnija a népszerű művész egyik legsikerültebb torzképe. Várnai a kedves öreg Tschöll nagyapa szerepét töltötte meg szeretetreméltó egyénisége drága humorával. Schubert bálró és báróné szerepében Lugossy és az ujjonnan szródott Szász Anna voltak igen jók.

(Z. A.)

* Heti műsor. Szombat délután II. József császár. Este Médi bérletszünetben. Vasárnap délután Arany ember. Este Médi bérletszünetben. Hétfőn Médi A) bérlet. Kedd Médi B) bérlet. Szerda délután Tündér Ilona és Argyérus királyfi. Este Médi C) bérlet. Csütörtökön Médi A) bérlet. Péntek Médi B) bérlet. Szombat délután Az ördög. Este Médi C) bérlet.

* A Modern Színház újra megnyitotta kapuit a vidám muzsa előtt. Karácsonyi táblás házai azt mutatják, hogy — jó időben. A publikum szórakozni és felejteni akar s erre bőven van alkalm a kis színházban. Néhány pompás száma van a műsornak: Firián zenehumorista, Návay Ilonka, Elsee Frölich felülemelkednek a szokásos artista átlagon. A társulat agilis rendezője Ballai Béla a humor nagymestere s Tábori Elli táncában sok dekoratív szépség van. Kedves jelenség a fiatal Láncki Mici s jó hangú énekes Nadas Lajos. A dalokat Lammer karmester kíséri.

* A színházi iroda hírei. II. József császár, Aranyember lesz a ma szombati és a holnap vasárnap mérsékelt áru előadás a teljes rendes kiosztással. Mindezen húzás nélkül. Új év napjának délutánján általános közkiállításra meegismelti a színtársulat mérsékelt árak mellett Argyérus királyfi és Tündér Ilona vagy a vasorra boszorkány tündérek színek darabot.

A Modern Kabaré szombati és vasárnap előadásán megismétlik a megnyitót nagyszívesülős műsorát, amelylyel egyszerre meghódítja a kitűnő társulat az aradi közönséget. A mai és holnapi előadásokon is nagyszerű számokkal szerepelnek a gracióz Tábornok Ellő táncosnő, a széphangu Nadas Lajos dalénekes, a bájos Lánczy Mici előadó, Else Frölich és Ballay Béla utólráhetetlen táncoktatóse bizonyára ezután is megteszi hatását. Ballay Béla pompás szövegje és ötletes konferánsza, Návay Ilonka elragadó magánzámái, a kedves Návay Ballay táncoktató, Finián, a nagyírű zenehumorista, aki máris a közönség kedvence lett és végül két kakaógtató bohózat teszi változatosá és névsorát az élvezetes műsort, amelynek szombati és vasárnapi előadásai elé fokozott érdeklődéssel teekint a közönség. Vasárnap délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal teljes esti műsor. Hétfőn pikáns-est. Kedden két esti előadás, tizenegy órakor nagy szilveszteri pikáns-est.

Nagyvárad megszállása.

— Nagy ünnepekre készülnek a városi románok. —

Nagyváradról telefonálja tudósítónk: Már karácsony első napján elterjedt annak híre, hogy a románok megszállják Nagyváradot is. A hír nagy megdöbbenést és lehangoltságot keltett a város magyar lakossága körében. Hivatalos értesítés még nem érkezett a megszállás időpontjáról, de már az első intézkedések megtörténtek. A magyar hadügyminiszter ugyanis elrendelte, hogy a katonai parancsnokságok, hatóságok és intézetek a városban maradjanak, ellenben csapatteket már eldirigálta Nagyváradról. Így az 1. számú huszárezredet és 34. tüzérezredet Ceglédre, a 4. hűvérezredet Kecskemétre, a hadapródiskolát pedig Gödöllőre helyezte át.

Abban az esetben, ha a románok vonaton érkeznek, az állomáson Rimler Károly polgármester fogadja őket, ha pedig gyalog érkeznek, akkor a városnak a Kolozsvári-utj kapujánál fogadja a polgármester és a tanács a bevonulókat. A nagyváradai román társadalom ünnepélyesen fogadja a csapatokat. Tegnap a román Nemzeti Tanács kurirt küldött Kolozsvárra, hogy ott a fogadtatás részleteire nézve megállapodják. Hír szerint vagy hétfő vagy kedd délután vonulnak be a románok Nagyváradra.

A román Nemzeti Tanács tegnap délután foglalkozott a fogadtatás részleteivel és hét bizottságot választott a románok fogadására és az ünnepek rendezésére. Az ünnepélyes fogadtatás a románság részéről a Szent László-téren lesz, ahol dr. Pap Corjolán, a román Nemzeti Tanács elnöke, majd a román gárda parancsnoka, Herbav Örnagy üdvözli a román csapatokat.

Valószínű, hogy a Nagyváradot megszálló román csapatok parancsnoka Gerescu tábornok lesz, akit Radu Demeter görög katolikus püspök és Clorogáru Romulusz görög Keleti román vikárius fognak üdvözölni. Gerescu tábornok Radu püspök palotájában fog lakni. A megszállás utáni első napon a katolikus körben diszebed lesz, amelyre meghívják a városi hatóságok vezetőit is. Harmadnapra pedig a Vigadóban nagyarányú hangverseny lesz.

Ma táviratot kapott a román Nemzeti Tanács, hogy Berthelot francia tábornok vezérkarával vasárnap este 8 órakor Különvonaton Nagyváradra érkezik, ahol három óra hosszat tartózkodik. A francia tábornok fogadni fogja dr. Ágoston Péter kormánybiztos. A francia tiszték ellátásáról a város közéleti hivatala gondoskodik.

A megszállott Kolozsvár.

(Francia összekötő tiszt tárgyalásai. — A románok folytatják előnyomulásukat.)

Kolozsvárról jelentik: A román katonai parancsnokság a megszállott területeken eltiltotta a katonai egyenruhák viselését. Elrendelte, hogy akiknek birtokában katonai raktárakból eltulajdonított nyagok, járművek, állatok, vagy bármilyen más tárgyak vannak, kötelesek azokat a katonai parancsnokságnak beszolgáltatni. A lapokra és nyomtatványokra a cenzurát léptették életbe. Este tíz óra után csak igazolvánnyal ellátott egyének járhatnak a városban. Utazni is csak igazolvánnyal lehet. A rekvirálást a románok készpénzzel fizetik. A korona árfolyamát fél leiben állapították meg.

Kolozsvárról jelentik: Tegnap délelőtt megérkezett Kolozsvárra Vierre kapitány francia összekötő tiszt, aki azért jött le Budapestről, hogy a fegyverszüneti szerződés betartását ellenőrizze. Állandó tartózkodási helye Kolozsvár lesz és mint Vyx alezredes helyettese fog Kolozsvárott működni. A kapitány tegnap este felkereste Apáthy István dr. főkormánybiztos, akivel hosszabb ideig tárgyalt. Apáthy elmondotta, hogy a megszálló román csapatok olyan intézkedéseket fogantatosítottak, amelyek nem felelnek meg a fegyverszüneti szerződés azon feltételeinek, amelyek szerint Kolozsvárt, mint stratégiai pontot szállhatják meg. Vierre kapitány kijelentette, hogy

értekezésre fog lépni a megszálló csapatok kolozsvári parancsnokságával, azután Marosvásárhelyre utazik, hogy Neculcea tábornokkal folytatasson tárgyalásokat. A kapitány tegnap este elutazott Marosvásárhelyre, ahol csak egy napig fog maradni.

Nagyenyedről jelentik: Alsó Fehérmegyében a román csapatok eddig Marosujvár, Kiscnyed, Balázsfalva és Tövis helységeket, továbbá Vizakna, Gyulafehérvár és Nagyenyed városokat vették birtokukba.

Sepsiszentgyörgyből jelentik: A napokban a várost megszálló román csapatok este próbariadót rendeztek. A városban már előzőleg elterjedt rémhírek következtében a polgárság azt hitte, hogy a románok a magyarok megtámadására készülnek és fegyveresen a Piac-téren gyülekeztek ellenállásra. A román katonaság és a magyar lakosság között összeütközésre került a sor, amikor Király Aladár főispán közbelépett és tapintatos formában felvilágosította a polgárságot és katonaságot a félreértésről. A polgárság vezetőjét, Mihályi János végrehajtót a rendőrség letartóztatta. Elrendelte a román parancsnok, hogy este nyolc óra után senkinek sem szabad az utcán tartózkodni.

Közéleti rendőrség.

— Tíz intelligens ember keresztetik Aradon. —

Az Aradi Közlöny még a nyár folyamán felvetette azt az eszmét, hogy a város szervezen közéleti rendőrséget. Ankéteket rendeztek, míg végre ma Lócs Rezső polgármester a munkástanács kérésére elrendelte a közéleti rendőrség szervezését.

A közéleti rendőrségnek az a főcélja, hogy a szegény és hatósági ellátásra utalt lakosság megfelelő ellátásban részesüljön.

A közéleti rendőrség feladata: a piaci, üzleti és egyéb elárúsító helyeken az élelmiszerek és közszükségleti cikkek ára betartásának és az árak kifüggesztésének ellenőrzése a kiadott kormányrendeletek és hatósági intézkedések ellenőrzése, az országos és helyi ármegállapító bizottság rendelkezései betartásának ellenőrzése, hamisított élelmiszerek felkutatása, árdragítók és árfelhasználók kikutatása, zugügynökök felkutatása és feljelentése és a rendőrségnek bejelentett árdragítás és egyéb a közéleti körébe tartozó kihágási esetek nyomozása.

A polgármester tíz önként jelentkező intelligens embert fogad fel, akiket dr. Angel István helyettes polgármesterhez, a közéleti rendőrségi vállalat vezetőjéhez utal át, aki Meszlényi Emil főügyész segítségével kioktatja őket a teendőkről és rendezni fogja a teendőket.

Egyelőre január hónapra napi 10 korona díjazással veszik fel az önként jelentkezőket. Január végén dr. Angel jelentést tesz működésükről s akkor fogja a polgármester véglegesen alkalmazni a közéleti rendőroket.

TANUGY.

— Az iskolák megnyitása. Közlönyre teszem, hogy a város területén levő iskolák bezárása tárgyában 11439—1918. pm. szám alatti november hó 28-án kiadott határozatom hatályon kívül helyezése mellett a Weitzer-u. és Hasszinger-u. községi elemi, a ségai és gáji községi elemi a Mihály-, Csutora, Gizella-, Fűrj-, gáji elemi, a szentpétertéri községi elemi, valamint a gör. kel. román papnöveldeben, a gör. kel. főmáni tanítóképző intézetben, gör. kel. román polgári leány és elemi iskola-

labán, a gör. kel. szerb elemi izr. elemi és a róm. kath. elemi s polgári leányiskolában 1919. január 2-től a főgimnázium, állami főreáliskolában, állami tanítóképző intézetben, állami fa és fémipari szakiskolában és leánygimnáziumban, állami felsőbb leányiskolában, a községi polgári leányiskolában, az aradvárosi fiú és női felső kereskedelmi iskolában, a siketnéma, az iparos és kereskedő tanonciskolában pedig január 3-tól a tanítást megkezdni rendelem el. Lócs Rezső polgármester.

Olaszok szállják meg Kassát

(A csehek holnap bevonulnak Eperjesre.)

Kassáról jelentik: Ma reggel Korompára érkezett egy páncélvonat 30 katonával. Egy másik szállítmány a branyickói hágón át Sárosmegyében érkezett és Szinnyenyfalut, Eperjestől északra szállította meg. A különítmény parancsnoka kijelentette, hogy holnap délelőtt bevonul Eperjesre.

Tegnap este Kassán jött Ariuró Cironi olasz kapitány. Jelentése olyan hírekre adott alkalmat, hogy valószínűleg olasz csapatok fogják megszállni a várost. A kapitány ma megjelent a „Felsőmagyarország” című lap szerkesztőségében és a következőket mondotta:

— Én egy olasz zászlóaljjal ki voltam rendelve Lengyelországba a bolsevik bandák üldözésére, amelyekkel összeütközésem volt. Most utasítást kaptam, hogy Kassán személyesen győződjem meg arról, mennyiben felel meg a valóságnak az a híresztelés, hogy magyar katonák a csehekkel kegyetlenkedtek és azokat megcsontolták. Vizsgálatom alapján a leghatározottabban állíthatom, hogy a magyar katonaság a csehekkel semmiféle kegyetlenséget nem követett el. Látom az itteni hangulatból, hogy szívesebben vennék, ha a várost a csehek helyett francia, angol, vagy olasz csapatok szállnák meg. Én a magam részéről Vyx alezredesnek, akinek néhány nap mulva jelentést fogok tenni, ajánlani fogom, hogy a jelenleg Lembergben állomásozó zászlóaljamat küldjék a város megszállására.

Azt is mondotta az olasz kapitány, hogy a napokban Budapestről Corrio ezredes vezetés alatt olasz misszió érkezik Kassára. A misszió az lesz a feladata, hogy megvizsgálja, vajon feljesítették-e a katonai hatóságok a fegyverszüneti szerződést, illetőleg megkezdték-e a megszállt területek kiűrését.

HIREK.

— Az „Aradi Közlöny” mai számához póstautalványt mellékelünk és tisztelettel kérjük vidéki t. előfizetőinket, az előfizetési díj mielőbbi szives beküldéséért, nehogy a lap rendszeres küldése fennakadást szenvedjen.

— Előfizetőinkhez! Aradi Közlöny minden előfizetőinknek a szerb és román megszállott területekre is küldjük. Tudomásunk szerint az ország több részében a megszálló csapatok cenzurája folytán a lapok nem érkeznek meg rendeltetésük helyére. A lapoknak illetékes helyen történt közbelépése után most már remélhető, hogy rövid időn belül az újságok az ország minden részében eljutnak a mostani vasúti közlekedés miatt természetesen kisebb-nagyobb késedelemmel. Igen tisztelt előfizetőinket tehát a december végén lejáró előfizetés minél előbb evaló megújítására kérjük. Az Aradi Közlöny előfizetési ára: 1 hónapra 7 korona, negyed évre 21 korona, fél évre 42 korona és 1 évre 84 korona. Az Aradi Közlöny kiadóhivatala.

— Vix alezredes cenzurát rendelt el a budapesti lapokra. Budapestről jelentik: Politikai körökben híre jár, hogy Vix alezredes ma a magyar kormány tudtára adta, hogy a francia fegyverszüneti bizottság a budapesti lapok feletti cenzurát fog gyakorolni. (Ugy értesülünk, hogy erre az szolgáltatott alkalmat, hogy Franyo Zoltán volt aradi újságíró szerkesztésében karácsony első napján megjelent *Vörös Lobogó* című hetilap igen erős támadást intézett Vix alezredes ellen, aki állítólag állandóan élvevzeti a miniszterelnököt. A szerk.

— A nyugatmagyarországi németiség hiúsége. Sopronból jelentik: A nyugatmagyarországi németiség tegnap Sopronban nagygyűlést tartott, amelyen Zsombor Géza, a magyar kormány által kinevezett népbiztos hívott össze. Az értekezleten Pozsony, Moson, Sopron, Vasmegegyék, azonkívül Kőszeg és Rábakeresztur képviselői vettek részt. Az értekezleten az a nézet alakult ki, hogy a nyugatmagyarországi németiség a wilsoni elvek alapján keresi érvényesülését, de a magyar államhoz való teljes hűség mellett. Arról, hogy a nemzeti autonómiát miként fogják érvényesíteni, nem történt döntés, mert előbb tárgyalni óhajtának a kormánnyal. Ezért egy bizottság fog Budapestre utazni.

— A népjóléti hivatal megszervezése. A város jogügyi bizottságot ma délután Lócs Rezső polgármester elnöklésével a tanácsnak a közgyűlés elé terjesztendő több fontos javaslatával foglalkozott. A Lakáshivatal alkalmazottainak díjazásánál a bizottság azt javasolja, hogy az egy szobából és konyhából álló lakások és munkáslakások lakói ne fizessenek díjazást a lakásközvetítésért. A tervezet szerint 10—20—30 koronás díjazások lesznek s az így befolyt összeggel fedezik a hivatal kiadásait. A rendkívüli munkadíjról szóló szabályrendelet tervezet a hivatalos időn túl végzett munkáért két és hat korona között mozgó óradíjat állapít meg. A bizottság javasolja, hogy délután csak három óra túlórázást engedjenek meg, de ebbe ne számítson bele az este nyolc óra után végzett munka. A népjóléti ügyosztály megszervezésére vonatkozólag bizottság javasolja, hogy az ügyosztály élén a népjóléti hivatal főnöke álljon, aki tagja lesz a tanácsnak is s azonkívül szerezzék meg egy első osztályú rendőrkapitányi állást. A bizottság végül azt a javaslatot tette, hogy ne szabályrendelet útján oldják meg a kérdést, miután úgy is ideiglenes jogról van szó, ami a költségvetésben sem fog szerepelni, hanem a közgyűlés intézze el saját hatáskörében azt.

— Házasságok. Weisz Sári és Kornis Márton folyó hó 24-én Kolozsvárról házasságot kötöttek (Mindenn külön értesítés helyett). Gáspár József, Szőlősy S. Rózsi marta gyári tisztviselő házasságot kötöttek.

— Bárczy István lemond. Budapestről jelentik: Értesülésünk szerint Bárczy István főpolgármester ma vagy holnap beadja lemondását a főpolgármesteri állásról.

— A külügyminisztérium szervezése. Budapestről jelentik: A magyar külügyminisztérium végleges megszervezése gyors ütemben halad előre. Egyik legfontosabb szerve a külügyminisztériumnak a sajtóosztály, amelyet a köztársaság kormánya a legmegfelelőbb emberekkel igyekezett betölteni. A sajtóosztály főnöke Praznovszky Iván, a volt közös külügyminisztériumban a sajtóosztály főnöke lesz aki a háború elején konferánsszokat tartott a sajtónak a hadihelyzetről. Helyettese Larschy Ernő a Pester Lloyd külpolitikai rovatvezetője és cikkírója, aki évek óta szakszerűen foglalkozott külpolitikával. Szilassy Gyulának berni követé való kinevezése befejezett dolog. Diener Dénes József legközelebb a külügyminiszter megbízásából Hollandiába utazik. A külügyminisztérium politikai osztályának elnökévé dr. Haner Ferencet nevezik ki. A hivatalos lapban legközelebb megjelennek ezek a kinevezések.

— Bolsevik mozgalom Oroszországban. Rigából jelentik: A bolsevikik állandóan a legsúlyosabban veszélyeztetik a várost. Kurlandban a németek több városból kiszorították a bolsevikieket. Több angol hajó érkezett Rigába. Anglia erősen akar eljárni a bolsevikik ellen. Rigából kiinduló hadműveleteivel is a szovjeteket akarja letornni. Oroszországból parasztlázadások híre érkezik.

— Visszatérnek a temesmegyei jegyzők. Temesvárról jelentik: A forradalom első napjaiban Temes megye legtöbb községében a fasiszták megtámadták a jegyzőket, akik meenekülni voltak kénytelenek. Azóta a helyzet megváltozott. Több község jelentkezett a vármegyeháza és kérték, hogy jegyzőjüket küldjék vissza. Temesvárra és Remetére már vissza is mentek a jegyzők, magyarszákos, Bégaszentmihály, Sós, Németszentmihály, Véghely, Bakavár, Várda és más községek jegyzői utban vannak hazafelé. Amennyiben most már mindenütt lecsillapodtak a kedélyek a falvak élete ismét normális.

— Eljegyzések. Rablcz Aranka és Stauffer János jegyesek. Bech Miklós Marosútvárról eljegyezte Wetz József ny. állami igazgató tanító leányát Margitkát. Aradról. (Minden külön értesítés helyett.) Kardos Pál waggongyári műszaki tisztviselő eljegyezte Tenoel Viczuka k. a. (Minden külön értesítés mellett.)

— A tejtalványok átvétele. A hatósági fejjel való ellátás céljából nálam jelentkezők közül a csecsemők, és áldott állapotú nők tejtalványai a tejcarnok Karolina-utcai irodájában december hó 29-től a liszt és élelmiszer igazolvány felmutatása ellenében átvehetők, miért is az érdekelteket felhívom, hogy tejtalványaik átvétele céljából a fent jelzett helyen jelentkezzenek. Dr. Angel polgármester helyettes. k. é. h. vezető.

— Hús katonák garázdálkodása. Karácsony éjjelén néhány részeg katona garázdálkodása ejtette rémületbe a külvárosi utcák egy részét. A Választó-utca, Árok-utca, Kismolnár-utca házaik összes ablakait bevették éjjel tájban a berugott garázda emberek, akik hangoz kurjongatással vonultak végig a külvároson, kerítéseket döntöttek be és halálos rémületbe ejtették a késői járókeleket. A megrémült lakosság értesítette az esetről a Fűrj-utcai iskolában elhelyezett vadász különítmény parancsnokságát, ahonnan járőröket küldöttek ki a veszélyeztetett utcákba. A kivonult járőröknek sikerült néhányat a garázda katonák közül elfogni, közöttük a banda vezérét, Ruzs Lázár román gárdabéli őrmestert, akiket bekísértek a rendőrségre, ahol előzetes letartóztatásba helyezték őket. A kár meghaladja a 20.000 koronát, a károsultak közül eddig harmincnál többen tettek panaszt a rendőrségnek.

— Halálozások. Visontay Kálmán szegedi főgimnáziumi rajztanár és festőművész Szegeden, hosszas szenvedés után 48 éves korában elhunyt. Az elhunyt évekkel ezelőtt hosszú ideig volt az aradi főgimnázium rajztanára.

Egy szép reményekre jogosító élet előtt, két évi boldog házasság után, elragadta a halál Thoma Gábor főhadnagy viruló szép, fiatal feleségét Spielmann Böske. Szerajevóban teljesített a férj szolgálatot, ahol a fiatal asszony már hónapok óta súlyos betegesen feküdt. A bájos fiatal asszony, akit Aradon is mindenki ismert és szeretett, gyakran szerepelt hangversenyeken és mint kitűnő zongoraművész sok sikert aratott. Holtfésztét hazaszállították és valószínűleg vasárnap temetik el.

Kornai Artur budapesti bankfőtisztviselő 32 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. A szép karrier közöttében álló fiatal ember korai halála mélyszégyes gyászba borította a Goldschmied-családot.

— Elfogytak a gyógyszerek. Budapestről jelentik: A mai időknek egyik legszomorúbb közegészségügyi jelensége, hogy a gyógyszerek napról-napra fogynak és ma nyolc-tíz gyógyszertárt is végig kell járni Budapesten, a míg az orvosok által előírt receptet valamely gyógyszertár elkészíti. A gyógyszer hiányról Zoltán Béla a magyar gyógyszerész testület elnöke a következő felvilágosítást adta:

— A gyógyszer hiány valóban óriási és úgy a közegészség, mint a magyar gyógyszerkereskedelem szempontjából aggodalomra ad okot. Hiányoznak elsősorban a lázcsillapító szerek. Nincs aspirin és rokon készítmények és nincsen kinin sem. A kodein kilőjáért öt-hat ezer koronát is elkérnek. Nincs kötszer, doboz, füveg, dugó, csak rabló áron. Flastromokat sem lehet kapni, mert hiányzik a kaucsuk. Nem kapunk neoszalvászánt, mere pedig a rendkívül megsaporodott venereás betegségek miatt nagy szükség lenne. A gyógyszerész testület elhatározta, hogy az ententétől próbál gyógyszereket szerzni. A vidéken a helyzet még súlyosabb.

— Szegeden megint elcsapnak. Szegedről jelentik: A szociáldemokrata párt bárom bizalmi férfia ma megjelent a polgármesternél és kérték a közlelmezési üzem helyettes vezetőjének Ferenczy Bélának és két szakosztályvezetőnek eltávolítását. A polgármester a Ferenczyre vonatkozó kérelem teljesítését megígérte. A szakosztályvezetők ügyében kérte a munkások türelmét, mivel január 1-től ugyanis a szociáldemokrata párt tagjai fogják ellenőrizni a közlelmezési üzemet. Kijelentette, hogy mikor a munkások már beletanultak munkájukba, akkor majd eltávolítja a szakosztályvezetőket is.

— Nem lehet ruhát zálogba tenni. A Kereskedelmiügyi miniszternek ma egy rendelete jelent meg, amelyben tiltotta a zálogházakat, hogy férfi ruhákra, fehérneműekre és cipőkre kölcsönöket folyósítsanak. Az aradi főkapitányi hivatal már értesítette a rendeleről az érdekelt köröket.

— Vasárnap tilos a húsárusítás. A nyílt árusítási üzletek, továbbá az ipari és kereskedelmi irodák köznapokon és vasárnapokon való nyitvatartása tárgyában közzétett hirdetményem pótlásaként közhírré teszem, hogy a mérsáros és hentes üzletek úgy a 6. 184—1918. M. E. számú kormányrendelet, valamint a már régebben kibocsájtott 10547—II—1918. számú kereskedelmiügyi miniszteri rendelet értelmében is vasárnapokon egész napon át zárva tartandók, sőt ezeken a napokon a piacon való húsárusítás is tiltva van.

— Árverés a magyar államvasútnál. December hó 30-án délelőtt 9 órakor árverés tartatik az áru raktárban, hol különféle áruk kerülnek árverésre. Az államvasútnak.

— **Két újság jubileuma.** A karácsonyi ünnepek alatt két magyar lap érkezett el jelentős jubileumához: a *Pesti Hírlap* negyvenedik évfolyamának berekesztéséhez, a *Magyarország* pedig huszonöt éves jubileumának határkövéhez. A két lap a magyarság szolgálatában hosszú évtizedek során megbecsülhetetlen érdemeket szerzett és jubileumuk nemcsak a számkra, nemcsak az újságtársadalomra nézve, hanem az egész nemzet számára ünnepet jelent. A *Pesti Hírlap* tulajdonosai, *Légrády Imre dr.* és *Légrády Ottó dr.*, lapjuk jubileuma alkalmából az újságíró munkatársaiknak, meg a tisztviselőiknek egy millió koronát kitevő adományokat tettek. Az Újságíró Egyesület üdvözlőt küldte a jubiláns lapoknak s mi külön is köszöntjük jubiláló kollégáinkat.

— **Megszállás.** A román megszállás ténye ugylátszik, immár elkerülhetetlen. Ne kérdezzük, hiába is kérdeznők, miért szolgált rá e béke, rendben tartott nyugodt város a mártíromságra. Vegyük az eseményt úgy, amint van s a nyugodt lelkiismeret bizalmával tekintsünk annak megvalósítása elé. Az entente felhatalmazta a román hadsereget a demarkacionális vonal átlépésére. Az átirat kifejezetten hangsúlyozza, hogy a megjelölt városok, tehát Arad megszállása is csak — *ideiglenes és átmeneti* tart, amíg aromásokat francia megszálló csapatok válthatják fel.

A román reguláris katonaság épp annyira megbízható, mint a francia, az átmeneti állapot miatt tehát nincs okunk félelemre. A román tábornokok nemcsak a rendre ügyelnek szigorúan, de a román hadsereg becsületére is. És ez eléggé megnyugtató. Tiszteletben tartják az emberi jogokat s féltékenyen vigyáznak arra, hogy a román hadsereget senki jogtalansággal meg ne vádolhassa. Kolozsvárott például *Gerescu* tábornok kijelentette, hogy a magántulajdon képező tárgyakból rekvirálni nem fog. Ha árnyat is von lelkiünkre a lehangeltség: az adott helyzetben nem tehetünk mást, mint jövendőnkbe vetett szilárd hittel viseljük el nyugodtan a megpróbáltatás terheit. Legyünk egész magunkkal egy néma tiltakozás betűi, de sem tettekkel, sem viselkedésünkkel ne hívjuk ki magunk ellen a megtorló kezét. Magyarország sorsát nem megszállás dönti el. Bármily sötét is ma a láthatár, hitünket, reményességünket elveszteni nem szabad. Tartson bár hónapokig e súlyos teher, el fogjuk viselni, annyival inkább, mert a megszállás hihetőleg nem fogja megbénítani sem a magyar közigazgatást, sem a magyar kulturális életet.

— **Sót kap Arad.** Megirtuk, hogy az aradi sóhivatalban teljesen elfogyott a sókészlet. *Dr. Varjassy Lajos* kormánybiztos a nagyszabedű román kormányzó tanácsához fordult, amely táv íratilag ma értesítette *dr. Varjassyt*, hogy távirati utasítása a marosújvári sóbánya igazgatósága Arad város és Aradmegye részére sürgősen be fogja szállítani a szükséges sómennyiséget.

— **Nagylakról visszarendelték a szerbeket.** A szegedi „*Délmagyarország*” írja: A múlt héten szerbek szállták meg Nagylakot. A megszállás érthetetlen volt és mint kitűnik, az értelmetlen eljárás nagylaki szerb családok intervenciójára történt, akik megkérték a szerb megszálló csapatok főparancsnokságát, hogy a személy- és vagyon biztonság szempontjából csapatokat küldjenek Nagylakra. Egy tiszt vezetése mellett hatvan főből álló csapat vonult be Nagylakra, ahol felszólították a nemzetőröket a fegyverletételre, akik azonban a felszólításnak nem tettek eleget. A szerb osztag megszállta a postát, amelynek főnöke tiltakozott az illetéktelen beavatkozás ellen. A szerbek, miután az tapasztalták, hogy Nagylakon rend és nyugalom van és nincs semmi ok a megszállásra, jelentést küldtek az illetékes parancsnokságoknak, a minek megtörténte után a megszálló csapatot visszarendelték és a szerb katonaság ki is vonult Nagylakról.

— **A magyarországi vasutasok szövetsége** (szociáldemokrata alapon álló) arad-csanádi egyesült vasutak csoportja folyó hó 29-én d. e. fél 11 órakor az aradi városháza emeleti közgyűlés termében rendes taggyűlést tart, amelyre, tekintve, hogy ott több fontos ügy kerül tárgyalás alá, a párttagok minél nagyobb száma megjelenését kérjük. A pártvezetőség.

Wilson nem vesz részt a végleges tárgyaláson.

— A franciák az orosz bolsevikok ellen. —

Berből jelentik: Párisi politikai körök értesülése szerint Wilson európai tartózkodását meg fogja rövidíteni. Azt beszélik, hogy tervbe vett programjának egyharmadával is meg fog elégedni és ennek megfelelően az előirányzott időnek csak harmadrészét fogja Európában eltölteni. Wilsonnak a végleges béketárgyalásokon való részvétele már is kétséges.

Párisból jelenti az Havas-ügynökség: A kamara külügyi bizottságában *Pichon* külügyi miniszter bejelentette amaz intézkedéseket, amelyek a bolsevizmus ellen harcoló helyi orosz hatóságok támogatására tett. A szövetségeseknek az a szándéka, hogy ezt a politikát követik a nélkül, hogy katonai intervenció jel-

lege lenne. Ma a szövetségesek egyetlen szándéka az, hogy a bolsevizmusnak gátat vessen.

Chaumontból jelentik: *Wilson* elnök ma reggel ideérkezett és a katonák üdvözlőre a következőket válaszolta:

— Ma már az egész világ tudja, hogy azok a nemzetek, amelyek részt vettek a háboruban nem csupán saját érdekeik előmozdításával hajlandók műüket befejezni, hanem olyan békének megvalósításával, amely a jog és igazság tartós alapjain épül fel. Minthogy a háboru a népek háboruja, legyen a béke is a népek békéje. Semmit sem szabad elmulasztani a végül, hogy azokat a kérdéseket, amelyeket a háboru felvetett, szabályozzunk.

Fegyveresen állnak ellen a vágmenti községek.

(A szerbek megszállták Csáktornyát. — A csehek bevonulnak Pozsonyba.)

Érsekújvárról jelentik: A vágmenti falvak szinmagyar lakossága elhatározta, hogy még felsőbb utasítás ellenére is megakadályozzák, hogy irreguláris bandák a vidékre betörjenek.

Az irreguláris bandákat, amelyeket csak a napi harminc korona zsold tart össze, a megszállás után csak arra törekednek, hogy minél többet harácsoljanak. A lakosság nem hajlandó öltözött kézzel tűrni vagyonának pusztulását. *Érsekújvár* 18.000 főnyi lakossága elhatározta a fegyveres ellenállást. Ehhez a mozgalomhoz 218 község csatlakozott. Tegnap a 218 község képviselői, továbbá *Komárom* és *Érsekújvár* képviselői összegyűltek és elhatározták, hogy magyarságot minden körülmények között és minden felülről jövő intézkedések ellenére utolsó csepp vérükig védelmeznik fogják. Eddig körülbelül 20.000 ember áll *Érsekújvár* parancsnokának rendelkezésére.

A polgármester a mozgalomról jelentést tett a belügyminiszternek azzal, hogy a hatóságok a mozgalom ellen nem tehetnek semmit, mert a nép senkire sem hallgat, mikor vagyonáról van szó. Az elkeseredés olyan méreteket öltött, hogy a legvégsőkre is el van határozva az irreguláris rablóbandák ellen.

Budapestről jelentik: A hadügyminiszterium

szerdán, december 25-én ezt a jelentést adta ki: A délszláv csapatok a fegyverszüneti egyezmény megsértésével a Muraközbe bevonultak.

A hadügyminiszterium mai, 26-iki jelentése így szól: A Muraközbe benyomult délszláv csapatok a fegyverszüneti egyezmény újabb megsértésével megszállták a Mura északi partján fekvő *Alsólendvát*. A Muraközbe megerősítések érkeztek számukra. Egyébként a helyzet változatlan.

A Politikai Híradó jelenti: A szerbek ma reggel félszázad lovassággal *Varasdról* bevonultak *Csáktornyára*. A csapatok megszállták várost és átvették a pályaudvar parancsnokságát. A közigazgatást magyar kézben hagyták. Érdekes, hogy a Zágrábban megjelenő *Norodny* december tízediki számában még horvát önkénteseket toborzott a Muraközt felszabadító szokolista légiónak számára. A szerbek tehát megelőzték a horvátokat.

Bécsből jelentik: A *Fremdenblatt* értesülése szerint a cseh-szlovák csapatok parancsnoka értesítette a pozsonyi hatóságokat, hogy január 4-én cseh-szlovák csapatok fognak oda bevonulni. Egvidejűleg a főparancsnokság a város neves polgáraiból tiszok kijelölését követelte.

Budapestről jelentik: Karácsony első napján a csehek a *Nyitra* mezvében levő *Zsarnóczára* vonultak be, most *Lévához* közelednek. A város megszállása mára vagy holnapra várható.

— **Az aradi helyőrség karácsonya.** Az *Aradi Közlöny* karácsonyi számában. „Katonáélet a néphadseregben” című cikkünk ma helyőrségi sorokat kaptunk, amelyeknek a legnagyobb készséggel adunk helyet a következőkben: Tisztelt szerkesztő ur! Téves az a felfogás, hogy mi, katonák a pénz hatása alatt teljesítettünk szolgálatot a karácsonyi ünnepek alatt. A tény az, hogy nagy súlyt helyezünk arra, hogy Arad város lakossága el ne veszítse bizalmát irántunk s azért a bizalmi férfiak rábeszélése folytán a nem vidéki katonák szolgálati beosztásukban maradtak az ünnepek alatt is. A mi irántunk való ragaszkodás birta bajtársainkat arra, hogy vigyázzanak Arad népére, nehogy valaki megzavarhassa őket a szűkkörü családi ünnepek közepette s a jövőben is vasakarattal, hazánk iránt való lelkesedéssel fogjuk fenntartani a legnagyobb rendet a helyőrség területén. Ezt megtennék még akkor is, ha úgy kellene hazánk szent szabadságáért küzdeni, amint azt apánk tették, ha azt úgy kíváná hazánk érdeke. Tudva azt, hogy önök mindig igazságszeretők voltak, kérjük, hogy sorainknak helyvet adni sziveskedjenek. Maradunk kiváló tisztelettel a helyőrség 5 ik századának bizalmi férfiai nevében *Székely Jenő* bizalmi férfi.

— **Polgári és középiskolai magánvizsgálatra** felelőség mellett előkészít *Engel, Lázár Vilmos-u. 2.*

— **A krassóvermesi orgyilkosság.** Megirtuk tegnap, hogy *Gyorgyevics Joco* szerb főhadnagyot Krassóvermes községben oroszva megölték. A gyilkosság ügyében szigorú vizsgálat indult meg, amelynek adatai még nem érkeztek meg. Eddig mindössze azt lehetett megállapítani, hogy a szerencsétlen főhadnagyot a falu csöcseléke *kövekkel verte arcon és holttestét otthagya heverni a templom előtti téren.* *Gyorgyevics Joco* főhadnagy holttestéért az egyik temesvári intézet emberei holnap reggel indulnak Krassóvermesre és a koporsóba helyezett hullát vagy holnap este, vagy pedig holnapután reggel viszik Temesvárra. A szerencsétlen véget ért főhadnagyot, akinek halála minden tisztességes emberben mély sajnálkozást keltett, Temesvárott fogják katonai pompával eltemetni.

— **Tengeriért — szén.** *Dr. Varjassy Lajos* kormánybiztos ma megegyezett a petrozsényi bányászokkal, hogy 30 vagon szén-rt Arad városa bizonyos mennyiségű tengerit bocsát a petrozsényi bányászok rendelkezésére.

— **Vegyen könyveket, festőszekrényeket,** díszlelvepapír dobozokat, karácsonyi ajándéknak Deák könyvkereskedésében *Foray-utca.*

— **Keresk. szakoktatás.** Könyvvitel, gyors és gépirás, stb. Januárban kezdődő új tanfolyamra beiratkozások d. e. 10—12. d. u. 2—4 *Engel Gyors- és Gépiróiskola Lázár Vilmos-u. 2.*

„Az országok az a helyzete rövid ideig tartó.”

(Nagy Vince belügyminiszter az entente-országok átalakulásáról.)

Szatmárról jelentik: dr. Nagy Vince belügyminiszter, aki a karácsonyi ünnepeket Szatmáron töltötte, az ünnepek első napján délután három órakor, mint a szatmári függetlenségi párt képviselőjelöltje, nagyszabású nagygyűlés keretében programbeszédet mondott, amelyben fontos politikai nyilatkozatot tett.

Első sorban a belgrádi tegyverszűneti szerződésről beszélt és leszögezte, hogy a szerződésben Északmagyarország részére semmiféle demarkációs vonalat sem állapítottak meg. Mégis megtörtént az ország rész megszállása. Ez a tény minden emberi és nemzetközi jogot megalázó megsértése a Belgrádban megkötött kétoldali szerződésnek. De éppen így minden jogot és törvényt nélkülöz és ezzel ellentétben álló megsértése volt ennek a szerződésnek az is, hogy a szerb demarkációs vonalat, valamint a románok részére kijelölt demarkációs vonalat átlépni engedték, ezt elnézték és az entente részéről semmi olyan intézkedés nem történt, ami a sérelmet lett volna hivatva korrigálni.

— Azt, hogy a magyar kormány ebben a kényszerhelyzetben mit fog tenni, a következő napok fogják eldönteni.

— A háboru tulcsúszásának az lett a következménye, hogy a háboru elvesztése után egyes népek országunkat szeretnék feldarabolni, holott sem emberi, sem irott joguk arra nincs, hogy hódítóként lépjenek fel. Az utolsó percig nem hallgattak ránk a hatalom eddigi birtokosai és most már a helyzet az, hogy mi későn jöttünk és most már nekünk kell éreztük feztünk. Mindazonáltal az én hitem szerint

az országok az a helyzete ideiglenes, nagyon rövid ideig tartó.

— Én nyugodtan és rendületlenül vallom, hogyha Vix alezredes ur valakitől kapott is megbízást, ezt nem az ententétől kapta, de talán még nem is a vezető államférfiaktól. Hanem arról lehet csak szó, hogy a megszálló népek kész helyzetet akarnak teremteni a békekönferencia idejére a megszállás által.

— Azonban a keletről rajtunk dicsapott világáramlás végig jut Európán, az entente országokban utána van a népek öntudatra brenedése és rövid idő alatt ott is megbukik a hódító imperializmus és nem lesz egy hadsereg se képható arra, hogy olyan ország testébe gázoljon, amely önmagától kívánja az átalakulást, ahol a nép emberei kerültek uralomra, ahol az igazság, jog és emberiség lépett a régi renáster helyébe.

Ezután a belügyminiszter belpolitikai kérdésekkel foglalkozott. Hangoztatta, hogy a kormányválságról forgalomba került hírek naptalanok. A forradalom szülte egyesülést felbontani nem szabad. Ez nemcsak a kormány, de az ország váltóságát is jelentené. Én úgy látom a helyzetet, hogy sem egy kizárólagos polgári kormány, de egy kizárólagos szociálista kormány sem tudná ma az ország erejét egyedül és különösen a másik ellenére nem — fenntartani. Ennek a helyzetnek a tudatában a magam részéről a szoros fegyverbarátság híve vagyok.

Kijelentem, hogy a szociálista miniszterek nélkül, tisztán polgári elemekből alakított kabinetben nem lennék hajlandó részt venni.

Beszélt a föld és vagyon adóról. A földreform tekintetében a budapesti Minőség Tanács határozatát készséggel fogadhatom el alapul a reform megalkotásánál. — A földreformmal együtt is, ugyanolyan elvek és kulcs szerint

progresszív megadóztatás alá kerül az ipró főké is. Különösen a háborus nyereséget akarjuk bizonyos összegben felül száz százalékosban elvenni.

— Azt kell kezdenünk az ipri éregek to... szociálistákkal is.

— Ezen a napkormány választói tervérti beszélt a feladatok. Sürgős bel- és külpolitikai szükség a választások megojtése, hogy kifelé a hadiállaplatra támaszkodó kormány lehessen a munkálatok föl. Itthon pedig a sorsdöntő kérdésekben a kormány a maga felelősségét megoszthassa a nemzetgyűléssel. A belügyminiszter ma reggel visszaérkezett Budapestre.

Szociálisták Színekén és Zarándon.

A román sereg feladta a főkölompásokat.

Az aradi ügyészség fogházába ma öt színekét és zarándi embert szállítottak be, akik ellen azért indult meg a bünyvői eljárás, mert a román Nemzeti Komité parancsával ellentétben, a Színekén és zarándon elrablott tárgyakat nem akarták feladni, visszahozni.

A két község határában fekvő birtoknak bérleje, a gyulai takarékpénztár éneit panasz az Aradon székelő vegyes panasz bizottságnál, mert az utóbbi időben ismét fosztogatni kezdtek a birtokot. Különösen érzékeny kért szenvedett a bérle értékes sertésfarmjának elhajtása következtében. A panaszban megnevezte a főkölompásokat, akik a népet rablásra és fosztogatásra rábírták azzal, hogy most kommunista világ van és közös a tulajdon.

A románág vezetői minden erővel sikre szállnak a bolsevizmus ellen és dr. Jancu Cornél a vármegye román lakosságát állandóan a bolsevizmus következményeiről világosítja fel.

A vegyesbizottság megvizsgálta a színekét és zarándi helyzetet és úgy találta, hogy a panaszok jogosak és ezért ötven fegyveres gárdistát küldött ki, mert a nép nem tett eleget dr. Jancu ama felhívásának, hogy mindenki szolgáltatassa vissza az elrablott idegen vagyont. A fegyveres erő rekvizitót végzett minden házbán és az ott talált idegen holmit elhozta. Az öt főkölompóst, akik a nép felrevezetői voltak és arra akarták rábírtani, hogy akadályozza meg a rekvizitást, letartóztaták és bezárították az aradi ügyészség fogházába.

A bünygy leleplezése után a károsultak természetesen a jogerősen elítelt tettesek ellen polgári pr után kártérítési keresetet indít és ezzel megindul majd a perek lavinája, mert a bíróság megállapítja a kártérítési kötelezettséget, mindazok, akik a fosztogatásokban résztvettek, erre a sorsra jutnak. Lecsukják őket és megfizetik nekik a károkat.

Felelős szerkesztő: TELLER KALMAN.

Table with subscription rates for 'ARADI KOZLONY' including daily, weekly, and monthly rates for different locations.

Aradi Nemzeti Színház.

1918. dec. 28-án: Délután 3 órakor: II. József császár. Este 7 órakor: Médi.

Apollo-színház. Uránia-színház.

1918. dec. 28-án: Az élt Alarcos bálján Erkölesrajz négy felvonásban. 1918. dec. 28-án: A vér bosszuért kiált Társadalmi dráma 3 felvonásban. Előadások kezdete: Hétköznap: 4, fél 6, 7 és fél 9 órakor. Vasárnap és Ünneppnap: fél 3, 4, fél 6, 7- és fél 9 órakor.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatti közlésekért nem vállalunk felelősséget.

Advertisement for Kornal Arthur, a Budapest pensioner and insurance agent, listing his qualifications and contact information.

Katonai szolgálatból visszatérve

ügyvédi irodámat

Aradon, József főherceg-ut 8. sz. alatt (Pozsgay-ház)

megnyitottam.

Dr. Schannen Béla

ügyvéd. 5910

Értesítem a t. ur. hölgyközönséget, hogy a legdivatosabb

kész szőrmeáruimat

most már rendkívüli jutányos árában árszítom el. Szives látogatást kérek 9845

Beregezszi Lajos szücsmeister, Deák Ferenc-u. 32.

Az „ARADI KOZLONY”

a világesetményekről és a legújabb hírekről naponta kimerítő tudósításban számol be.

Az „ARADI KOZLONY”

Magyarország legelterjedtebb, legértékesebb és legkedveltebb

vidéki napilapja,

mely megelőzve a fővárosi lapokat, a vidéken hamarabb érkezik meg és

minden hírlapelárusítónál kapható.

Károsult kereskedők!

Jelentsék be pontos címeiket alulírott bizottságnál. Azok kik Aradon tartózkodnak, személyesen legkésőbb szombat (december 28.) estig, kik vidéken laknak táviratilag Szűcs Pál, Arad címre. Ki címét január 1-ig nem közli, annak kártérítési keresete nem lesz tárgyalás alá véve.

Az Aradmegyei Károsult Kereskedők Bizottsága.

1184—1918.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

Aradváros gazdasági széke.

1. A külvárosi utcák kavicsolása iránt 68290 korona kikiáltási ár mellett.

2. A Gellindülöbéli vizek levezetésére szükséges csatorna ásása és ezen munkával kapcsolatos hidak megerősítése és javítása iránt 24200 korona kikiáltási ár mellett.

3. A szegény puszta új legelő árok kitisztítása iránt 1600 korona kikiáltási ár mellett.

4. Egyden új legelő árok készítése iránt 2000 kikiáltási ár mellett.

5. A Kiszombor—aradi állami ut árkolási szakasza a nyári ut rendezése iránt 3000 korona kikiáltási ár mellett és végül

6. A Maros árterében levő földtömnök az Óvár-térre való áthordása iránt 1500 korona kikiáltási ár mellett 1919. évi január hó 7-én délelőtti 10 órakor a városháza I. emeletén levő tanácsteremben árlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogagható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Előnyben részesülnek azok az ajánlatok, melyek szerint maguk a munkások csapatokba egyesülve teljesítik a munkálatokat.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthető.

Aradváros gazdasági székének 1918. évi december hó 16-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Viszketegséget,

szemből, rámt a leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti, törvényesen védett.

„Skabofarm-Kenőcs”

Nincsen szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pozzócs Dr. Flesch-féle kártyák. Próbá tégely 4.—k., nagy tégely 6.—k. Csallóci adás 15.—k. Kapható Aradon, Hajós Árpád gyógyszerárában, Andrássy-tér 22. Vojtek Ráimán „Magyar Korona” gyógyszerárában Aradon. Írásbeli a 33180-10000 7014100 670100 7151

ROSE YORK

Nékülözhetetlen és kiváló szer sápadt hölgyeknek hogy arczuk és ajkuk üde, piros színét visszavarázsolják. — Senki által fel nem ismerhető, teljesen ártalmatlan, színezése állandó. Egy üvegnak ára 3.— korona.

Gyöngyfehér fogakat nyarítak a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájjáregot desinfiálja, utóíze igen kellemes. Ara 1 korona.

Poloskák irtására

egyedül biztos szer a

Phenolsav

1 üveg ára 3 korona.

Legjobb tápszer

gyermekeknek és felnőtteknek egyaránt a

Makk-kávé

darálva, pörköltve

1/4 kgros csomag 6 korona.

Hajós Árpád gyógyszerárában

Arad, Andrássy-ut 22. szám.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Huspácoláshoz való

SALÉTROM

1 deka 60 fillérért kapható.

MOROL

fagyás elleni folyadék

3 és 5 korona.

Fenti szerek egyedül kaphatók:

WAJDITS GYÖRGY

József Szilve gyógyszerárában Arad, József főherceg-ut 11. szám. Karolina utcai megállónál. — Közkérház, Otvozszi aradalom, M. A. V. és A. Ca. E. V., Kir. fegház stb. szállítója.

Aradi és csanádi egyesült vasutak

menetrendje.

Ervényes 1918. évi nov. 8-tól.

Aradról Szegedre indul:

Személyvonat reggel 6.40

Személyvonat délután 4.18

Aradról Szegedre érkezik:

Személyvonat délelőtt 12.00

Személyvonat este 9.31

Szegedről Aradra indul:

Személyvonat éjjel 8.06

Személyvonat délután 8.17

Szegedről Aradra érkezik:

Személyvonat reggel 8.50

Személyvonat este 7.51

Aradról Brádra indul:

Személyvonat reggel 7.05

Aradról Brádra érkezik:

Személyvonat délután 1.16

Brádról Aradra indul:

Személyvonat délelőtt 9.46

Brádról Aradra érkezik:

Személyvonat délután 3.43

Aradról Ujszentannára indul:

Délelőtt 8.26

Délután 5.30

Aradról Ujszentannára érkezik:

Délelőtt 9.10

Este 6.10

Ujszentannáról Aradra indul:

D. e. 8.15

Este 6.22

Ujszentannáról Aradra érkezik:

D. e. 9.08

Este 6.58

Borosjenőről Csermőre indul:

Vegyes vonat délelőtt 9.32

Vegyes vonat délután 5.32

Csermőről Borosjenőre indul:

Vegyes vonat reggel 6.32

Vegyes vonat délután 12.46

Mezőhegyesről Kétegyházasra indul:

Reggel 8.37

Délután 3.20

Kétegyházaról Mezőhegyesre indul:

Reggel 6.10

Délután 4.10

Ujszentannáról Kétegyházasra ind.:

Délelőtt 9.25

Este 7.00

Kétegyházaról Ujszentannára ind.:

Reggel 5.28

Délután 4.00

Borossebesről Menyhászára indul:

Vegyesvonat délelőtt 10.25

Menyházaról Borossebesre indul:

Vegyesvonat délután 2.30

Aradi Közlöny

Tudnivaló az apróhirdetésekről.

Az apróhirdetések díját szokás szerint számítjuk.

Minden szó hirdetési ára 30 fillér. Vastagabb betűkkel 60 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vesszük fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szócím 3 korona.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket, amelyek tartalmában vagy eredetijében nem hűsülhetők megváltatása.

Levelezés.

"KELLEMESE FELESÉG" és "KARACSONYI CSULAG" leveleik van. 9467

HÓVIRÁG! Válassz ment "Mégis csak szép az élet"-től. 9420

KI SZÓRAKOZTATNA két kedves szövegét, az írja "Vadvirág és Pali". Jelképe. 9471

WO LEBT MEIN IDEAL. Junge, dunkelblonde dame, fesche Erscheinung, wünscht die Bekanntheit eines gebildeten, höhern Beamten oder Offiziers im Alter von 35-45 Jahren zwecks Heirat. Nicht anonymo Zuschrift unter: "Angenehme Stunden", an Redaction Aradi Közlöny. 9487

Alkalmazást keres.

FIATAL fűszerkereskedő segéd állást keres avonnali belépésre. Cim a kiadóban. 9461

INTELLIGENS leány pénztárnokai állást keres. Cim a kiadóban. 9462

Alkalmazást nyer.

ERDŐMUNKALATOK VEZETÉSÉRE alkalmas románul is beszélő műkavezetőt keresünk, ki a tüzifa termelést és leközvetítést érti és vezetni tudja. Ajánlatok Aradv. Magánvagyon felügyelőséghez küldendők. 9471

EGY kiszolgáló leány felvétetik. Román beszéd megkívánatik. Polgári Búfó, Bercs Béni-tér 1a. 9472

EGY holti szolgál, lehet az nő is, felvétetik Radó Gyula cégnél. 9479

KERTÉSZT keresek, főzöldfélék felében való termelésére. Kedves tájviszonyok és vasutászekkötés. Értekezni Ochsensfeld József-nél, Perjásos Torontál-megye. 9478

Lakást keres.

LAKAST keresek 1-4 szobáig, mellékhelyiségekkel. Cim a kiadóban. 9449

Vétel és eladás.

EGY JÓKARBAN lévő fotel, megvételre keresetlik. Címeket a kiadó a kérek. 9483

PIANINÓT kölcsön, vagy megvételre keres Kornis Zsigmond, Bercs Béni-tér 21. Telefon 818. 9474

GAZRESSÓT veszek, lehetőleg sütyőre de annálkül is. Ajánlatok Deák Ferenc-nél, 40a, II. em. Radó. 9475

40 DARAB MANGALICA süldő, herélt, átvészelt, eladó. Telefon 949. 9473

SAJAT TERMÉSU hogvi bor kapható Kossuth-u. 63. Murádi Álmónánál. 9488

NÉVJEGYEK és nyomtatványok a leggyorsabban és legszebben készülnek Deák Béla könyvkereskedésében Forray-utca. Telefon 902. 9481

NÉVJEGY KFT. kereskedelmi és ipari nyomtatványokat készit és árán kívül felhívástól a kiadóhoz küldendők. 9470

EGY KÉPES jó karban lévő Meisner-vaskályha eladó. Andrányi postgőzvár. 9479

HASZNÁLT GIÖR nyakéltre keresetlik Bercs Béni-tér kiadóban. 9480

Ingatlan.

ELVÉNY OTÁ Arad környékén, tiszai szőlőhelyen fele. 500 m² területtel, domborzatával, kiterjedt dűlő és erdővel rendelkező, 6 szobából álló lakással, raktár és melléképítményekkel azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 9417

ELADÓ Lippán Marosvár 80. sz. modern ház, kerttel együtt szabad kőből. 9478

Értesítés.

MAGÁNTANULÓK a felszámolást és gyerekek tanulók korrupcióját felelősséggel vállaló volt. Dr. Fuimintátus, Clarin Arad-utca 1. 9495

REHESSE SZAKKÖZVETÉS. Könyvtár, gyors- és gépiírás stb. Jarutóban kezdődő új tanfolyamra beiratkozások d. o. 10-12. d. u. 2-4 Engel Gyors- és Gépiírásiskola Lázár Vilmos-u. 2. 9446

Külföldi.

APRONIÉRTÉK az Aradi Közlöny részére felvétetik a Messing-utca hirdetés Feladók és hirdetőirodájában, Zrínyi-u. és Mandi Bercs Béni-tér 15. sz. alatti papírüzletben.

2819-1. 18. kb.

HIRDETMENY.

Közölni teszem, hogy a magyar kereskedelmi miniszter 811-1918. O. E. M. B. sz. rendeletével az építési és lakásépítési anyagok termelése és forgalomba hozatalának szabályozásáról szóló 2920-1918. illetve 4984-1918. M. E. számú rendeletek kiegészítése tárgyában a következőket rendel.

1. §. Az előírt rendelet 1. §-ában felsorolt anyagokon kívül a bejelentési kötelezettséget az 5000 kgr.-nál több mészporra (mészhidrát), az 500 m²-nél több keramitápra, a 2500 darabnál több keramitölgára és, 2500 darabnál több keramitögre kiterjesztem.

2. §. Az előírt rendelet 5. §-ában felsorolt anyagokon kívül zár alá vételt a tetőcserepre, mészporra (mészhidrát), a keramitölgára, keramitögre és keramitölgára kiterjesztem, az ugyan ezen §. b) pontjában felsorolt Eternit-pala helyett asbest vagy cellulóze pala értendő.

3. §. Az előírt rendelet 7. §-ában felsorolt anyagokra néve fennálló szállítási igazolvány beszerzésének kötelezettségét a tetőfedőcserepre és mészporra (mészhidrát) kiterjesztem.

Arad, 1918. december hó 7-én.

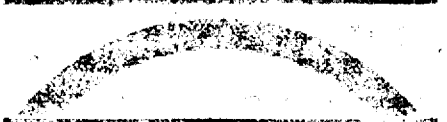
Bitner, főkapitány h.

Újvi májocok

Élve vagy levőre megrendelhetők

És a hantsonál

Ujrad, Főu. 21. szám. 6280

Az aradi román nemzeti gárda parancsnokság gazdasági hivatalánál Ferenc-téri polgári iskola földszint, 3 ajtó

Román nemzet színű és feliratu ablak stb. rajzok kaphatók.

(Román nemzeti tanács védelme alatt) darabonként 40 koronáért délutánonként 1-2-ig.

Kifutófiu

je felvételre

felvétetik.

Közvállaltásra

alkalmas teherautókat és egy Jukker-kocsi megvételre 9485

keresek.

Írásbeli ajánlatokat ármegjelöléssel és részletes körülírással kérem

Mayrovits Imre Budapest, VI., Aradi-ut 60. sz.

Waltzer János gép-, waggongyar és vasútöde részvénytársaság Aradon

Meghívás

a Waltzer János gép-, waggongyar és vasútöde részvénytársaság Aradon

XXVI. rendes közgyűlésére,

mely Aradon, az Arad-cesanádi gazdasági takarékpénztár üléstermében,

1919. évi január hó 12-én délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése az elmúlt üzleti év eredményéről, továbbá a zárszámadások és mérleg előterjesztése, a felügyelőbizottság jelentése és ezekkel kapcsolatban a mérleg megállapítása, a tiszta nyereség hovatárolása, valamint az igazgatóság és a felügyelőbizottság részére adandó felmentvény feletti határozathozatal.

2. Két igazgatósági tagnak választása.

3. A felügyelőbizottság tagjainak választása az alapszabályok 29. §-a értelmében.

4. A felügyelőbizottság juttatásának megállapítása. (Alapszabályok 31. §-a.)

5. Az alapszabályok 21. §-a értelmében esetleg előterjesztendő indítványok feletti határozathozatal.

Jegyzet: Az alapszabályok 14. §-a értelmében a részvények, vagy ezekről nyilvános hitelintézetek által kiállított leltárjegyek legkésőbb nyolcz nappal a közgyűlés előtt a következő helyeken letétmennyezendők, és pedig:

Aradon: az Arad-cesanádi gazdasági takarékpénztárnál.

Budapesten: az Elő magyar iparbanknál, (V. Nádor-utca 12.)

Wienben: Schoeller & Co. bankháznál (I., Wildpretmarkt 10.) és a K. k. priv. allgemeine Verkehrsbanknál (I., Wipplingerstrasse 12.)

9418
Az igazgatóság.